

ФАРМЕРСЬКА СТОРІНКА

СТРАШНИЙ ВОРОГ.

Крім різних інших фермерських ворогів, є на фармах один страшний ворог працюючих, якому імя самогонка. Ворог цей страшний і небезпечний, бо він нищить фермерство не лише економічно, але й фізично та умово. Самогонка деморалізує не лише старших, але й фермерську молодь, дітей, затроює навіть плід в утробі матері.

Від родичів-п'яків, від тих, що п'ють самогон і взагалі алкогольні напитки, діти родяться умовними каліками, тими, яких ми називаємо дегенератами.

Самогон вносить розклад, сварку, бійку, роздори між фермерів-сусідів і в саму фермерську родину. Навпившись самогону, подружка часто починає в хаті бійку, сварку і на це дивляться їх власні діти. Дивляться і в цій скруженому самі виростають такими, як їх родичі.

На весілля, на хрестинах, поминках, які по старій традиції без п'янки на фармах церед Українців не обходяться, дорослі свідомо дають дітям п'яти що страшно отрую, заставляють їх пити. Мати впливає свої отруї в уста грудної дитини, "щоб спала" і сміється та ще й другим показує, як безпомічне немовлятко скривить свої уста від тої отруї.

Що вже робиться на весіллях, танцях підчас п'янки, про те тут і говорити не хочеться. Англійські газети часто подають новинки, що десь на танцях Х'юбці порізалася ножами, на весіллях порозорювали одні другим голови і т. ін. А потім суд, тиганна, плач, сварка, нарікання. Потім є каяття, але нема вороття.

А хто цьому вишен? Самогонка. Не має чоловік цента за душею, але скоїлася якась пригода, він остаточно свиту заставляє і купує самогону: як що весела пригода, то щоб поседитися, а як сумна, то щоб розважити самогону своєю горь. А в наслідку веселість кінчається сумом, або горе кінчається розпучкою. І до останньої свитини треба ще й докласти.

А з боку стоять агенти, адвокати і скубуть з фермера останне та ще й попови треба занести, щоб грів відморозів. І ціле пекло в хаті і в серцю. Певна річ, що є та зараза і

між міськими робітниками, є вона між робітниками й фермерами різних національностей. Але ми пишемо тут до тих, що читають по українські і клячемо: Фермери і робітники! Як ви в своїм житті боретеся за кусок хліба, так боріться з п'ятикою! Поборюйте цю заразу на кожноту кроці. Самогонка є майкращим спільником вашого визискувача. Вона розеудує ваші ряди на користь капіталіста, вона затуманює ваші мізки і не дає вам можливість, ні вашим дітям стати свідомими розумними людьми. Вона гонить вас в це більше убожество, ніж ви є тепер. Скільки є випадків, що чоловік через п'янке життя траить фарму, свій мізерний довголітній дорібок, а потім йде найматися до пана за дешеву платню, йде скебувати, і від него відвертаються всі свідоміші фермери і робітники, ганблять його імя перед цілим загалом. Скільки є випадків, де чесна, спокійна людина, підливши піддається намові лихих людей і їде рабувати свого сусіда, або власного батька.

Людей-п'яків використовують різні погані люде для своїх брудних цілей, часто навіть навісние їх підлюкують, а потім самі з них сміються. Тисячі примірів можна навести, де люде через п'янку наносили велику кривду своїм близьким сусідам, навіть власним родичам і самі попадали в клопіт. А скільки є випадків, що батьки дітей виганяють з дому, або діти батьків викидають на старість з хати. — знову таки через нечесне п'янке життя котрихось із них, або всіх разом.

Тому фермери і робітники та їхні організації повинні рішуче боротися проти самогонництва. Повести не при помочі поліції, але шляхом організаційно-освідомляючим. Треба при кожній нагоді вказувати людям, яке нещастя приносить їм п'ятика, а приміри є досить в кожній місцевості.

Пам'ятайте, товариші фермери і робітники, що п'ятика, самогонництво є великим вашим ворогом і найближчим приятелем вашого визискувача. Тому поборюйте його ріжними засобами, пам'ятаючи, що часто з п'яки можна зробити гроно і відомого чоловіка.

Прятезь.

В ШЕСТУ РІЧНИЦЮ.

Цього місяця альянтські країни святкували шесту річницю побідного закінчення світової імперіалістичної війни, війни за ринки, за право визиску працюючих мас колоніальних країн.

Казали нам, що то була війна за демократію, за визволення поневоленних народів. Війна закінчилась побідною демократією. А чиж визволила та демократія поневолені народи? Годі тут говорити про визволення колоніальних народів, які нині в Африці, Індії, Китаю ще з більшим завяттям борються з своїми демократичними гнобителями.

А що сталося з Галичиною, Буковиною і іншими західноукраїнськими землями? Якщо ці землі були колись напівколоніальними, то нині вони є ними вповні. Українське багаче населення тих земель живе тепер в далеко тяжчій неволі, чим Мароканці, Індуси і інші колоніальні народи.

Або навіть народи тих всіх країн побідники — чи не в гіршому економічному положенні вони є тепер, як були перед війною? Хай сам себе спитає кожний фермер в Канаді, коли йому було краще жити — перед війною, чи тепер?

"Тепер знає всякий, що імперіалістична війна була війною двох капіталістичних таборів, що боролись поміж собою за новий переділ світу, війною між могутніми капіталістичними групами за право визиску природних багачів і народних мас все нових і нових країн" — каже у своїй відозві до селянства цілого світу Селянський Інтернаціонал.

Отже французькі капіталісти хотіли виврати від німецьких буржуазів нафту, шельське вугля, індустриальні провінції Німеччини — за те й воювали. І то воявали руками народів тих самих країн.

"Міліони селян колоніальних країн (в тім числі й Галичини), із-за права визиску яких в дійсності ведено війну, затягнуто було на військову службу. Для своїх брудних цілей послуговувались капіталістичні злочинці не лише національно, але й расовою ненавистю; киданою барвисті війська на європейські поля боєроботи.

"Міліони працюючих сил відірвано було від плугів та варстатів і засуджено було

товктись та поневіратись на фронтах. В окопах жерли їх воші, гарматні кулі калчили їх тіла, а в той час їх рідні гинули від голоду та хороб, бо їхні голодом виснажені організми цілком уже охляли. А в той самий час шалала зряя капіталістичних спекулянтів, мовієни на кладовищу, та наживала на крові та безмежній нужді працюючих мас величезні маєтки.

"За минулої імперіалістичної війни згинуло більше, як 13 міліонів селян та робітників, і не менше число калік та інвалідів тягне своє прокляте існування. За останньої війни знищено вартості, які творено зусиллями цілого ряду поколінь. Втрати вносять околдо 500 міліярдів доларів, тоб-то становлять суму, якою людство могло-б виродовж 50 — 60-ти років звільнитися від всіх клях-податків; цими грішми можна покрити державні видатки всіх країн на півстоліття. Промисловість і сільське господарство зруйновано, і загал працюючого людства попав у страшні злидні.

"Тепер бачать працюючі маси, що їх ганебно одурено. Обіцанки залишилися пустими приреченнями. В той час, коли втраються це рани минулої імперіалістичної війни і всюди попри промислово кризу розвивається і різничка криза, хижі обшарники і капіталісти, не зважаючи до нової війни. Державні видатки на нові зброєння в трое більш ніж в 1913 році, в році несамовитих зброєнь. Уряди буржуазії і обшарників приготувались з гарячковим успіхом до нової масової різни. Вони не вдоволяються тими страшними смертоносними машинами, які вже існують, але виробляють все нові й нові".

Так говорить відозва Селянського Інтернаціоналу до селян-робітників цілого світу, що завдяки війні попали в таке нужденне положення.

Ось де причина теперішнього тяжкого положення фермерства й робітництва. Ось чому фермерство не може вирватись з довгіх, з податків. Але неспівдана, неочітана людина цього не знає, не бачить і беться як риба об лід у своїх злиднях та проклинає свого сусіда, або дрібного агента-спекулянта, не знаючи, хто є дій-

маєтків: вони були дуже похируй і ліхі, ледве стримувався, — проте, доводилось поступатись.

Коли хто з селян співвав прокору — від таких поміщиків правили векселі, на що селяне радо приставали. Де-які з селян "качалися" і намагались виправдатись, скласти провинну на інших. Інші ховались далі від петлюрівців і часто-густо висловлювали свій жал та обурення з приводу втрати короткотривалої волі.

Незабаром почалися ширити чулки, що Центральну Раду розігнано, що Німці посадовили на український престол гетьмана Скоропадського. На місяць почали устроюватись "охранки", варті. З'явилось чимало негідників усюк: селянини Ньюхно, що за радянської ради удавав з себе більшовика, вступав до варті і ретельно виконував свої обовязки.

Начальник варті навазав, щоби селяне протягом 24-х годин здали йому всю зброю, що їм вони мали. Селяне повернули зброю.

Організувавши варту, петлюрці похали.

За кілька днів до нашого села прибула сотня Австрійців. Поміщики посмілишали. Почали переорювати селянські засі-

ли, зробили на землі поміщиків, на чорний пар. На селян було накладено контрибуцію, щоби покрити шкоди зазнані поміщиками під час більшовизму.

Контрибуція була занадто велика; селяне немогли її скласти, тому заведено було кругову поруку. Всі векселі і складені раніше уряди виявлялись незаконними і їх було знищено.

Минув місяць... Зброю було відібрано, багатьох більшовиків заарештовано. Іх судив військово-польовий суд. Австрійці їх розстрілювали.

Кари, звичайно, відбувалися у свято чи в неділю коло церкви під мурами. Багато жінок, що приходили до церкви, бачили ці розстріли і потім доводилося оплакувати нещасних.

Під час розстрілів де-які стрільці Австрійці падали неприємно, за що їхній начальник частував їх нагаєм.

Трупи скараних було забороново ховати на загальному кладовищі, бо, мовляв, більшовики — антихристи. (Певно, що поширенно такої думки були і серед селян.) Трупи клали на підводи, вивозили геть і викидали до тих балок, куди

не читав... Немав часу. А що коло вас, пане, нового? Аякже ви думали? — Коло нас на фармах є ще й пани! 16 годин на день працює, але пан. Багато ще є панів, починаючи від пана бога в низ. Правда, з тих, що читають "У.Р.В." мало панів, а поза тими, то все панство. Дуже бідне панство. Аж жаль за серце стискає, дивлячись на него. Діти напів годі, сам з фармою в довгах, але пан.

А з ласки пана бога, це бідне панство складо єпископові Германосові сім тисяч доларів. А тепер вже є новий, рідний єпископ. Цей вже грошей не хоче... але ми таки даємо. Треба-ж показати своє панство.

Тільки чомусь наші організації такі бідні, такі мляві, що навіть животіють. Коли читаєш робітничу газету, то бачиш — робітництво має організацію, має при ній школи, учителів своїх має, театри свої закладає, організаторів своїх на обідку висидяє і ще каже, що мало робить, бо не вистарчає днів.

Чи не пора-б і нам, фермерам, задивитись на робітників та й собі такої самої вступити. Збудувати сильну фермерську організацію, при ній організувати драматичний гурток, давати лекції, улаштувати концерти, втягнути до організації і до праці молодь, яка деморалізується на танцях та весіллях.

Одним словом брати примір з робітників і собі так робити. А тоді було-б про що й до газети писати, і люде про нас знали-б і ми далеко краще стояли-б. Тільки тяжко переконати. І тому то нам, фермерам, так тяжко щось спільно зробити. Бо кожний думає тільки про себе.

Не хотілося-б цього повторити, але аж пече. Бо можна отворити й організацію і роботу в ній попровадити, тільки до цього треба прикласти руки. Коли то вже ми це зрозуміємо?

Антін Бідя.

Борців, Алта.

В ЦІЛОМУ СВІТІ ЗАМАЛО ЗБИЖЖА.

Офіціальний звіт Інтернаціонального рілничного інституту в Римі, який виданий недавно, каже, що на світовім ринку цього року недостача збижжя вносить 574 міліонів бушлів. Недостача пшениці вносить 401 міліонів бушлів, а жита 173 міліонів бушлів.

В самій Європі цього року в порівнянні з минулим роком збижжя менше на 340 міліонів бушлів: пшениці менше на 172 і пів міліонів бушлів, а жита на 167 міліонів бушлів.

Цей рахунок поданий на основі звітів зі всіх країн, за викомом Радянських Республік.

ОСЬ ВОНО ЯК!

Бере мій сусід Прокіп газету "У.Р.В." і насамперед вдивляється на ту сторінку, де містяться дописи. Перегляне всі наголовки і аж затогне. А відсипнувши скаже:

— Чому то з нашого, вігравільського округу, або і з самого центру нема нічого? Що-ж то, у нас нема грамотних людей, чи що?

А далі починається в голову і читає. Починає з першої сторінки.

— Нема, каже, нічого про нашу місцевість, то треба починати з першої сторінки, з новинки.

А хіба це так робить тільки мій сусід? Я самий роблю те саме і багато інших. Бачите, воно якось цікавіше, коли є щось про нашу місцевість, навіть газета краще виглядає. Потім, коли я перечитаю допис з Монреалу, чи з Венкувер, то бачу, що й там є цікаве, але коли побачиш зі своєї місцевості, то наче ключком тебе до неї тягне. Ану — хто то пише і про що?

А стрінешся з товаришом чи взагалі зі знайомим, а він до тебе:

— А читали ви допис про Вегревів, Борців чи Роял Парк? А чи не знаєте хто то пише?

— Та звідки я знаю, коли я ще не відобрав своєї газети з пошти? Дайте, хай подивлюсь!

І пішла газета по руках від одного до другого. А потім чекають вже слідуочого числа, з нетерплячкою чекають, бо хтось казав, що в слідуочому числі це щось більше буде. Хтось сказав на шутки, а то вже пішло від одного до другого.

— Гей, що то сталося з Нетягою, що чомусь тепер так мало пише? — питає мене на дню знайомий.

— Спитаї його, хіба-ж я знаю?

— Я спитав би, коли-б знав хто він.

А то часом Мусій, або Нетяга так шкребне мене по носі... мене і таких, як я. Байдушники назве, до читання лінившими. Про організацію не дбаємо, але на других роботу спихаємо.

І як пізнає котрий себе в тім, то нічого не каже, але опустить носа.

— Що там нового вчитали в газеті? — питаю.

— Нема нічого цікавого! Як звичайно.

— А про організацію нема нічого?

ДО ВІДОМА ФАРМЕРСЬКИМ ОРГАНІЗАЦІЯМ В МАНІТОБІ.

Екзекутивний Комітет Товариства Український Робітничо-Фермерський Дім подає до відома всім фермерським філіям, відділам і товариствам в Манітобі, що на днях він висидяє на фарми свого організатора. Організатор постарється віддати всі наші філії, відділи й товариства в Манітобі а також ті фермерські місцевості, котрі його запросять.

Часто траплялося так, що деякі місцевість просила організатора, але тоді не було кого післати. Тепер є нагода всім місцевостям мати в себе нашого організатора. Треба тільки, щоб секретар, чи той, кому припоручить це зробити заряд товариства, зараз таки написав до Екзекутивного Комітету Товариства Український Робітничо-Фермерський Дім в Вінніпегу і організатор недовзі відвідає вашу місцевість та допоможе вам у вашій організаційно-освітній праці.

Тому просимо писати такі зараз. В листі зазначуйте, на який день-в, тиждень відповідні скликати у вашій місцевості масове фермерське віче, а Екзекутивний Комітет зачасу вишле оголошення. Пишіть на адресу:

Executive Committee,
Ukrainian Labor Temple,
Cor. Pritchard Avenue and Me-
Gregor Street, Winnipeg, Man.

М. Шатувський, секр.

ФАРМЕРИ ВТКАЮТЬ З ПОЛУДНЕВОЇ АЛБЕРТИ.

З засудивших місцевостей полудневої Алберти почалася масова втеча фермерів. Фермери відлітають в більшій часті до північної Алберти, дїстаючи безплатний переділ на залізничцях. Але й там нахальють мало розради, не маючи цента за душею. Навіть самий уряд Алберти вірить, що до весни видуть майже всі фермери з навісних посухою місцевостей Алберти, які цього року не мали що молотити.

СНІГ ПЕРЕШКОДИВ МОЛОЧЕННЮ.

Доц а потім сніг, що випав в північній Алберті при кінці місяця жовтня, захопив збижжя в шугах на полях і перешкодив молоченню. Це тим більше сумно, що збижжя в тій частині Алберти цього року виродило гарне, але стоїть не змоложено на полях і фермери в наслідку цього опинилися в скрутнім положенні.

Чи ви ворог своїм приятелям?

Коли ні, то чому не постаратися, аби всі ваші приятелі читали "Укр. Роб. Вісті"? Ви зробите їм приятельську гру-слугу, як зробите їх передприятеліками "У.Р.В."

С. ТОФАН.

"БОЧКА".

Ось тут друкуємо дуже цікаві оповідання з часів Центральної Ради та гетьмана Скоропадського на Україні. Німці, як відомо, запросили на Україну в 1918 році Центральна Рада, які відтак повалили саму Центральну Раду і встановили Скоропадського. Як петлюрці промовляли Німцям доручу на українській селі і що там робили Німці, читач дізнається з цього оповідання селянина.

Окупація Німцями України в 1918 р. захопила село цілком несподівано.

Вихорями пронеслася по Україні петлюрські загони, руйнуючи на шляху своїм радянській організації, жестоко караючи радянських робітників, жахаючи селянство. Один з таких загонів завітав і до нашого села. Він захопив голову сільської ради, кількох червоноарміїців, сразу-ж розстріляв їх. Загін цей числяв коло 200 верховців, у синих шапках з чорними верхами, з китицями на кінцях. Озброєні вони були шаблами, рушницями, пістолями, ручними гранатами та скорострільами.

Несподіваний переворот вразив селянство. Воно кинуло відібрані у поміщиків, як народну власність, воли, корови, коні, машини, то-що і тікало хто куди: ховалося в очеретах, по балках, у лохах, на горищах та в кляухах.

Тисячі голів усякої худоби — коней, овець, свиней, що їх селяне вигонили за ворота, тинялися без притулку. Воли пересидували малесеньких телят, збігалися в цілі череди, знімаючи страшений рев; коні бігали за лощатами, кобили, захищаючи своїх дітей, бігли із задніми ногами, збиваючись у табун, шалено носилися від одного кінця вулиці до другого.

Бачучи це все, реакціонери, удаючи з себе соціалісти, скаржились аж за гору, а свині ходили скрізь врозсіп та хувкалі якімись немозливими голосами.

Тисячі голів усякої худоби — коней, овець, свиней, що їх селяне вигонили за ворота, тинялися без притулку. Воли пересидували малесеньких телят, збігалися в цілі череди, знімаючи страшений рев; коні бігали за лощатами, кобили, захищаючи своїх дітей, бігли із задніми ногами, збиваючись у табун, шалено носилися від одного кінця вулиці до другого.

Бачучи це все, реакціонери, удаючи з себе соціалісти, скаржились аж за гору, а свині ходили скрізь врозсіп та хувкалі якімись немозливими голосами.

Бачучи це все, реакціонери, удаючи з себе соціалісти, скаржились аж за гору, а свині ходили скрізь врозсіп та хувкалі якімись немозливими голосами.

Один зі старшин почав промову українською мовою: — Насамперед, громадяне,

ми нас не бійтесь... Ми воюємо не з мирними людьми, але з більшовиками. Оскільки-ж ви не більшовики, але ошукані люди, вам нема чого нас лякати. Ми самі селяне; воюємо за землю й волю. Ми за радянську владу, але без комуни...

Коли він звідси піде до дому — скажіть своїм односельцям, щоб вони не ховалися, а заходились коло мирної праці. Треба-ж дати лад і худобі: адже ж вона може заблудити і тоді хто за неї відповідатиме? — "А скажіть, пане товариші, — перепинив його один старий, чи можна що худобу відвести до поміщиків?" Старий не йняв віри словам старшини.

Старшина аж почервонів, відповідаючи. — "Можна, хто як хоче"...